

Information

Anette Alvariza

Specialistsjuksköterska
Professor i Palliativ vård

Maria Norinder

Leg. Sjuksköterska
Filosofie doktor
Adjunkt

Institutionen för vårdvetenskap
Marie Cederschiöld högskola

E-post:

anette.alvariza@mchs.se
maria.norinder@mchs.se

För mer information

www.csnat.org

Dr Gail Ewing,
University of Cambridge

E-post:
ge200@cam.ac.uk

Prof Gunn Grande
University of Manchester

E-post:
gunn.grande@manchester.ac.uk

Dokumentet är anpassat och översatt från "The CSNAT Approach" © 2016 The University of Manchester (Division of Nursing, Midwifery and Social Work) / University of Cambridge (Centre for Family Research)

Ditt behov av stöd - närstående

En personcentrerad intervention

Interventionen *Ditt behov av stöd* är en svensk version av The Carer Support Needs Assessment Tool Intervention (CSNAT-I) som utvecklats för närstående att själva identifiera och reflektera kring sitt behov av stöd. Interventionen kan främja stöd för närstående till personer med livshotande sjukdom.

Interventionen består av två delar, ett samtalsunderlag och en personcentrerad process i fem steg. Samtalsunderlaget består av 15 breda frågor inom vilka närstående ofta uttrycker behov av stöd utifrån fysiska, känslomässiga, existentiella och sociala aspekter. Med interventionen synliggörs närståendes behov både för att kunna stödja en person med sjukdom och för att främja egen hälsa och välbefinnande i sin roll som närstående.

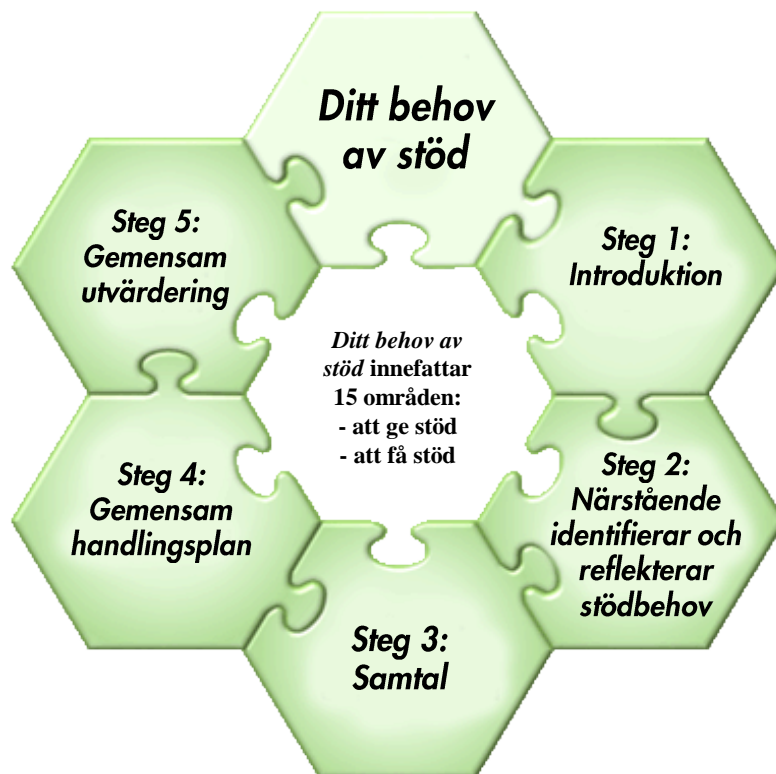
Arbets- och förhållningsätt

Interventionen *Ditt behov av stöd* genomförs i fem viktiga steg för att ge närstående möjlighet att uttrycka vad som är viktigast för dem just nu och vad som kan vara till hjälp och stöd.

Interventionen börjar när samtalsunderlaget introduceras för närstående med syftet att synliggöra de områden där hen behöver mer stöd samt själv reflektera över dessa och prioritera vad som är mest viktigt.

Ett samtal genomförs därefter mellan närstående och vårdpersonal där närstående ges möjlighet att uttrycka sitt behov av stöd.

Som ett resultat av samtalet kommer närstående och vårdpersonal tillsammans överens om vilka stödinsatser som skulle vara värdefulla och en gemensam handlingsplan upprättas. Kontinuerligt genomförs gemensam omvärdering av närståendes stödbehov.

1

Introduktion

Hur och när *Ditt behov av stöd* introduceras för närstående kan variera beroende både på patientens och närståendes situation. Erfarenheter från klinisk verksamhet visar att det kan vara bra att introducera *Ditt behov av stöd* så tidigt som möjligt under vårdtiden. En tidig identifiering av närståendes behov kan förebygga problem och minska behovet av akuta insatser.

Viktiga budskap till närstående vid introduktion av *Ditt behov av stöd*:

- *Ditt behov av stöd* lyfter fram olika typer av stöd som andra närstående i liknande situationer har behövt.
- Syftet är att närstående själva tydligt får identifiera sitt individuella stödbehov, dvs. det egna behovet och inte patientens behov.

"Det är viktigt att närstående ser samtalsunderlaget "Ditt behov av stöd" som en möjlighet att identifiera och reflektera kring sina egna stödbehov, inte som en skyldighet att 'Fylla i ett formulär'"

2

Närstående identifierar sitt stödbehov

Efter att samtalsunderlaget *Ditt behov av stöd* har introducerats, kan närstående behöva tid att identifiera, reflektera kring och prioritera sina stödbehov, vilket kan ta olika lång tid beroende på person. Det är viktigt att vårdpersonalen tydliggör för närstående att de kommer att få möjlighet att diskutera sina stödbehov under samtalet som följer.

"Närståendes behov av stöd kommer att skilja sig från patientens stödbehov. Därför behöver närstående tid för att gå genom "Ditt behov av stöd" och reflektera över sina egna stödbehov".

3

Samtal

När närstående med hjälp av samtalsunderlaget *Ditt behov av stöd* har haft tid och möjlighet att identifiera, reflektera kring och prioritera egna behov av stöd, så är nästa steg att genomföra ett samtal mellan närstående och vårdpersonal.

De behov som närstående har prioriterat i steg 2 är fokus för samtalet. Vårdpersonal kan då efterfråga närståendes stödbehov i relation till varje behov de har prioriterat. Av vikt är här att närstående ges möjlighet att själva reflektera över och försöka identifiera vad som skulle kunna vara till stöd för dem.

”Detta steg är viktigt för att avgöra vilken sorts stöd som behövs i relation till det prioriterade behovet; stödet som behövs för en närstående för ett visst behov kan skilja sig mycket från stödet som behövs för en annan närstående som prioriterat samma behov”

4

Gemensam handlingsplan

Samtalet utgör en grund för en gemensam handlingsplan som också dokumenteras. Det är viktigt att först ta reda på vad närstående själva tror skulle kunna hjälpa dem innan tillgängliga stödinsatser presenteras och diskuteras. Det är inte så enkelt som att matcha ett specifikt behov med en specifik stödinsats. Det är också betydelsefullt att identifiera vilken sorts stöd den närstående redan har tillgång till (t.ex. via familjemedlemmar, vänner, föreningar). Stödinsatser kan påbörjas direkt i samband med, eller efter samtalet. I båda fallen sker dokumentation av stödbehov och stödinsatserna.

Stödinsatser till närstående kan inkludera att:

- Hjälpa närstående att identifiera resurser och stöd som de själva har och som de önskar tillgång till från till exempel familjemedlemmar eller vänner.
- Erbjudna direkta stödinsatser. Detta kan vara ”aktivt lyssnande” och bekräftelse, information, rådgivning eller undervisning.
- Upplysa närstående om stöd som kan finnas tillgängligt samt uppmuntra dem att söka kunskap och stöd.

5

Gemensam omvärdering

Omvärdering av närståendes stödbehov behöver fortgå kontinuerligt. Det finns vissa kritiska tillfällen då det är nödvändigt med en fullständig omvärdering av närståendes stödbehov (till exempel vid försämring av patientens tillstånd, revidering av vårdplan eller förändring i patientens situation).

Initiativet till en omvärdering av närståendes stödbehov kan komma både från närstående själva eller av vårdpersonal.

”Identifiering av närståendes behov är en pågående process som kräver kontinuerlig omvärdering i takt med att stödbehovet förändras”

Referenser

Norinder, M., Axelsson, L., Årestedt, K., Grande, G., Ewing, G., & Alvariza, A. (2023). Family caregivers' experiences of talking with a nurse about their needs in a structured conversation using the Carer Support Needs Assessment Tool Intervention: A qualitative study in the context of specialised home care. *European Journal of Oncology Nursing*, 66, 102412.

Norinder, M., Årestedt K., Axelsson L., Grande G., Ewing G., & Alvariza, A. (2023). Increased preparedness for caregiving among family caregivers in specialized home care by using the Carer Support Needs Assessment Tool Intervention. *Palliative & Supportive Care*, 1-7. Advance online publication.

Norinder, M., Axelsson, L., Årestedt, K., Grande, G., Ewing, G., & Alvariza, A. (2022). Enabling professional and personal growth among home care nurses through using the Carer Support Needs Assessment Tool Intervention - An interpretive descriptive study. *Journal of clinical nursing*, 32(13-14), 4092–4102.

Norinder, M., Årestedt, K., Lind, S., Axelsson, L., Grande, G., Ewing, G., Holm, M., Öhlén, J., Benkel, I. & Alvariza, A. (2021). Higher levels of unmet support needs in spouses are associated with poorer quality of life—a descriptive cross-sectional study in the context of palliative home care. *BMC Palliative Care*, 20, 1-11.

Alvariza A, Holm, M., Benkel I, Ewing G, Norinder M, Grande G, Håkanson C, Öhlen J, & Årestedt, K. (2018). A person-centered approach in nursing: validity and reliability of the Carer Support Needs Assessment Tool. *European Journal of Oncology Nursing*, 35:1-8.

Kan jag använda "Ditt behov av stöd" i mitt arbete?

Ditt behov av stöd är ursprungligen utvecklad i Storbritannien och heter the Carer Support Needs Assessment Tool Intervention (CSNAT-I).

Samtalsunderlaget i *Ditt behov av stöd* är upphovsrättsskyddad men den svenska versionen är tillgänglig utan kostnad. Registrering och webbutbildning behövs innan ansökan om licens kan göras på [Enabling tailored support for carers in everyday practice | Carer Support Needs Assessment Tool Intervention \(csnat.org\)](https://www.csnat.org)

För mer information om hur du praktiskt går till väga för att planera för och arbeta med *Ditt behov av stöd* interventionen finns ytterligare svensk vägledning att ta del av via hemsidan www.mchs.se eller så kan du kontakta personerna som finns angivna på framsidan.

